

Bijlage B - Checklist beoordeling van een aanvraag voor garantstelling of lening

NB: indien gevraagde stukken niet aanwezig (kunnen) zijn dan wordt dit in de beoordeling toegelicht.

1. Integrale toets

Check	Uitleg	Beoordeling
1. Is de aanvraag compleet en juist aangeleverd?	<p>De volgende documenten moeten aanwezig zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvraagformulier, correct ondertekend • Activiteitenplan • Begroting • KvK-uittreksel • Rekeningnummer • Statuten • Jaarrekening, meest recent • Governance structuur van de organisatie	
2. Is er sprake van publiek belang?	<p>Op basis van wet- en regelgeving mag de provincie financieringsinstrumenten alleen inzetten, indien er sprake is van publiek belang. De Provinciale Staten (PS) bepalen de publieke taak. Een aanvraag moet daarom altijd getoetst worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de provinciale bijdrage aan maatschappelijke doelen; • de programmabegroting; • door PS vastgestelde beleidskaders/-keuzes.	
3. Is betrokkenheid van andere partijen noodzakelijk en wenselijk om het publiek belang te borgen?	<p>De provincie wil haar taken zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren. In sommige gevallen betekent dit dat de provincie een taak in eigen beheer houdt, of volledig kan borgen door wet- en regelgeving. In andere gevallen is het echter wenselijk om een taak uit te voeren met betrokkenheid van andere partijen. De motivering voor betrokkenheid van andere partijen moet naar voren komen in de beoordeling.</p>	

4. Is permanente en actieve betrokkenheid van de overheid noodzakelijk of wenselijk?	Een onderscheid is te maken in de mate van betrokkenheid van de provincie: bij een garantstelling en geldlening is de provincie tijdelijk en alleen op afstand betrokken.	
5. Is er sprake van marktfaalen?	Bij aanvraag van een garantstelling of geldlening dient de aanvrager aan te geven welke financieringsmogelijkheden zijn onderzocht, zoals fondsenwerving, sponsoring en bijdragen van andere overheden en/of particulieren. Waar mogelijk overlegt de aanvrager documentatie van afwijzingen en dergelijke. Aanvullend: Voor beoordeling garantstelling volg 5a Voor beoordeling lening volg 5b	
<i>5a. garantstelling</i>	Bij een garantstelling moet schriftelijk worden overlegd: <ul style="list-style-type: none"> • documentatie dat door ten minste twee bancaire instellingen onder toezicht van de DNB geen lening wordt verstrekt zonder garantstelling. • documentatie dat de aanvraag niet kan worden ondergebracht bij een voor aanvrager toegankelijk waarborgfonds. Voorbeelden van waarborgfondsen zijn: Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). 	
<i>5b. lening</i>	Bij een geldlening moet schriftelijk worden overlegd: <ul style="list-style-type: none"> • documentatie dat door ten minste twee bancaire instellingen onder toezicht van de DNB geen volledige lening wordt verstrekt. 	
6. Is financiële ondersteuning noodzakelijk voor het borgen van het publiek belang?		

7. Is er een positief advies m.b.t. de financiële toets, uitgevoerd door de financieel specialist?	Zie H. 2 financiële toets. Vat het advies van de financieel specialist samen.	
8. Is er een positief advies m.b.t. de juridische (waaronder staatssteun), inkoop en fiscale toets, uitgevoerd door de jurist, inkoop en fiscalist?	Zie H. 3 juridische toets. Vat het advies van de juridisch, fiscaal en inkoop specialisten samen.	
9. Voer een integrale risicoanalyse uit.	Volg stap 9a t/m 9e	
<i>9a. Moet een extern deskundige worden ingeschakeld voor de analyse of een second opinion?</i>	<p>In een aantal gevallen zal de provincie de beoordeling van een aanvraag en/of de (integrale) risico-analyse uitbesteden of ter second-opinion voorleggen aan een externe specialist. Dit vanwege het incidentele karakter van de financieringsaanvragen en de veelheid en complexiteit van wet- en regelgeving die betrekking hebben op deze beleidsuitvoering.</p> <p>De interne inhoudelijk deskundige en/of de specialisten maken samen de afweging om een/meerdere externe expert(s) in te schakelen, mede op basis van de omvang en het risicoprofiel van de aanvraag. Het inschakelen van externe expertise kan alleen binnen de geldende mandaten. Indien inschakeling expertise niet past binnen mandaat wordt opgeschaald naar directie respectievelijk GS.</p>	

<p><i>9b. Wat is de risicobereidheid op dit dossier?</i></p>	<p>De beleidsinhoudelijk medewerker maakt een inschatting van de bereidheid van de provincie om risico's te lopen met betrekking tot het te financieren initiatief. Vanuit de kennis van het dossier oordeelt de medewerker of het gaat om bijvoorbeeld een dossier waar de risicobereidheid (zeer) laag is in verband met draagvlak en draagkracht, of juist een dossier waar de provincie bereidt is meer te experimenteren en dus risico te lopen. Vragen die de medewerker zichzelf moet stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre is de provincie bereid een risico te lopen dat gevolgen kan hebben voor de weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen van de provincie. • Is er een kans dat er door inzet van de financieringsinstrumenten er sprake kan zijn van misbruik en/of oneigenlijk gebruik of inzet van criminele middelen en op welke wijze is deze kans maximaal gereduceerd. • Welke inspanning (kosten) wil de provincie leveren ten opzichte van het beoogde maatschappelijke effect (doelmatigheid). • In hoeverre zijn er andere politiek-bestuurlijke (reputatie) en maatschappelijke (draagvlak) overwegingen die de risicobereidheid kunnen beïnvloeden. 	
<p><i>9c. Wat is het integrale risicoprofiel van deze aanvraag?</i></p>	<p>De geïdentificeerde financiële, juridische en fiscale risico's worden in samenhang bekeken met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsrisico's en beleidsrisico's die de doeltreffendheid van het ingezette instrument kunnen verminderen (voorbeelden zijn de gevolgen van een economische crisis of de bereidheid tot samenwerking door partners); • Maatschappelijk, politiek en bestuurlijk draagvlak voor het te financieren initiatief. • Operationele risico's, sturing en draagkracht: in hoeverre is de organisatie van de provincie Utrecht 	

	<p>ingericht op het monitoren van de financieringsinstrumenten. In hoeverre is het bij het verkozen instrument mogelijk om te monitoren en indien nodig tussentijds in te grijpen en bij te sturen.</p> <p>Bij de beoordeling wordt onder andere rekening gehouden met de aard van het project, het type organisatie aan wie financiering wordt verstrekt en de betrokken derde partijen bij eventuele co-financiering.</p>	
<p><i>9d. Welke beheersmaatregelen zijn mogelijk?</i></p>	<p>Breng dit in kaart i.s.m. financieel, fiscaal, inkoop en juridisch deskundigen.</p>	
<p><i>9e. Conclusie integrale risicoanalyse</i></p>	<p>De laatste stap voor de medewerkers is om een beoordeling te maken of het gehele risicoplaatje (inclusief beheersmaatregelen) matcht met de risicobereidheid van de provincie op dit dossier. Bij de beoordeling van de risicobereidheid en het in kaart brengen van de risico's wordt gebruik gemaakt van het referentiemodel voor risicobeheersing. (Zie bijlage 1 bij 'Risicobeheersing financiële instrumenten: een referentiemodel als aanzet voor discussie' d.d. 15-11-2016)</p>	
<p>10. Indien van toepassing: wat is de second opinion van de extern expert?</p>	<p>Voeg hier het advies van de vanuit (externe) second opinion toe.</p>	
<p>11. Wie heeft het beslissingsbevoegdheid: GS of PS?</p>	<p>Zie H. 2 financiële toets</p>	

2. Financiële toets (uitgevoerd door financieel specialist)

Elke aanvraag voor financiering wordt voorgelegd aan een financieel specialist, die beoordeelt of een aanvraag past binnen de programmabegroting, het BBV, de financiële verordening en de hierop gebaseerde uitvoerings- of beleidsnota's van de provincie Utrecht. Daarnaast voert de specialist een beoordeling uit op basis van de vier hieronder aangegeven stappen. Na het doorlopen van de stappen geeft de financieel specialist een advies over het wel of niet aangaan van de garantstelling of geldlening.

1. Beoordelen financiële haalbaarheid en betrouwbaarheid van de ingediende business case. Hierbij vindt toetsing plaats aan de hand van branche-specifieke kengetallen.
2. Berekenen financieel risico, op basis van:
  - a. gestelde zekerheden als onderpand van de financieringsproducten;
  - b. een risico gerelateerd rentepercentage / rendementsverwachting;
  - c. financiële gegevens van de aanvrager;
  - d. betrokken derde partijen (co-financiering);
  - e. duur van de aanwending van de middelen;
  - f. de impact van de aanvraag op het bestaande portfolio aan ingezette instrumenten.
3. Beoordelen voorhanden beheersmaatregelen voor het financieel risico.
4. Check op mandaat voor de aanvraag: beslist GS of PS?

Check	Uitleg	Beoordeling
1. Past de aanvraag binnen de programmabegroting en financiële beleidskaders van de provincie		
2. Kan de aanvrager voldoende zekerheden bieden?	De financieel specialist beoordeelt de zekerheden die de aanvrager kan bieden, zoals het eerste recht van hypotheek op een pand of op grond.	
3. Wat is de financiële haalbaarheid van de business case	Check of: <ul style="list-style-type: none"> • De berekeningen in de begroting juist zijn en de begroting sluitend; • De begroting realistisch is en voldoende gespecificeerd.	

4. Berekening marktconform rentepercentage / rendementsverwachting	<p>Bij de vaststelling van het rentepercentage spelen, de kredietwaardigheid van de aanvrager en de gestelde zekerheden een rol. Of: is de rentevergoeding in overeenstemming met de hoogte van de risico's?</p> <p>Betrek bij deze beoordeling ook de treasurer.</p>	
5. Is de aanvrager financieel gezond?	<p>Op basis van de financiële gegevens (jaarrekening) van de aanvrager en afgeleide kengetallen vormt de financieel specialist een oordeel over de financiële gezondheid van de aanvrager, uitgaande van en afgezet tegen kengetallen van brancheleden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Solvabiliteit • Liquiditeit • Stand van eigen en vreemd vermogen aan begin en eind van het boekjaar • Rentabiliteit eigen vermogen • Rentabiliteit totaal vermogen • Resultaat (winst / verlies) • Integrale beoordeling • Accountantsverklaring <p>Hierbij is ook de totale governancestructuur van de organisatie van belang. Voorkomen moet worden dat de provincie bij ingebreke stellen van een aanvrager verzandt in een web van (beheer)BV's/ (beheer)stichtingen etcetera.</p>	
6. Zijn er betrokken derde partijen (co-financiering)?	<p>In hoeverre zijn derde partijen bereid mee te financieren? Voor hoeveel procent? Zijn er risico's voorzien?</p>	
7. Duur van aanwending van middelen	<p>Hoe lang wordt de verplichting aangegaan en welke financiële dekking wordt hiervoor aangewend?</p>	
8. Impact op bestaand portfolio	<ul style="list-style-type: none"> • Past de aanvraag binnen het Meerjareninvesteringsplan? • In hoeverre beïnvloedt de aanvraag de flexibiliteit in het huidige financieringsportfolio? 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Zijn er andere lopende aanvragen? Zo ja, kan de provincie meerdere aanvragen inwilligen, of moet het kiezen? • Ontstaat er door deze aanvraag niet een (te) grote concentratie in financiering binnen een specifieke sector of afhankelijkheid van individuele debiteur? 	
9. Conclusie financieel risico	Samenvatting van bovenstaande punten en bijbehorende risico's	
10. Beheersmaatregelen voor financieel risico	Welke beheersmaatregelen (kunnen) worden gehanteerd in relatie tot het risico? Conform de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing is de risicocoördinator hierbij betrokken	
11. Beslissingsbevoegdheid GS of PS	De financieel specialist stelt vast of GS of PS een besluit moet nemen m.b.t. de financieringsaanvraag <ul style="list-style-type: none"> • Voor beoordeling garantstelling volg 11a • Voor beoordeling lening volg 11b 	
<i>11a.</i>	Voor een garantstelling geldt dat PS vooraf in kennis moet worden gesteld van een te verlenen garantie als: <ul style="list-style-type: none"> • de jaarlijkse lasten of baten, die samenhangen met de garantie groter zijn dan € 1 miljoen; • per aanvrager het bedrag van garantieverlening de € 5 miljoen overschrijdt; • het garantiëplafond van € 40 miljoen wordt overschreden en indien dit is bijgesteld toetsen aan het actuele plafond. • Indien er wordt afgeweken van de gestelde beleidskaders financiering 	
<i>11b.</i>	Voor een geldlening geldt dat PS vooraf in kennis moet worden gesteld van een te verlenen lening als: <ul style="list-style-type: none"> • de jaarlijkse lasten of baten, die samenhangen met de garantie groter zijn dan € 1 miljoen; • per aanvrager het bedrag van geldlening de € 5 miljoen overschrijdt; • het leningenplafond van € 20 miljoen wordt overschreden en indien dit is bijgesteld toetsen aan het actuele plafond. • Indien er wordt afgeweken van de gestelde 	

3. Juridische toets (uitgevoerd door jurist)

Check	Uitleg	Beoordeling
Wet- en regelgeving	Voldoet de aanvraag aan de huidige wet- en regelgeving?	
Staatssteun toets	Een staatssteun toets is een specialistische toets die door een juridisch expert op dit gebied dient te worden uitgevoerd. Bij de beoordeling moet in ieder geval aandacht worden besteed aan de volgende overwegingen. Hanteer hiervoor de vigerende checklist staatssteun.	
1. Is voldaan aan alle criteria van staatssteun?	<p>Er is sprake van staatssteun wanneer aan alle van de volgende criteria is voldaan: ¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • de steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht; • de steun wordt door staatsmiddelen bekostigd; • deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit); • de maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio; • de maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU. <p>Als aan een of meerdere criteria niet wordt voldaan, is er geen sprake van staatssteun.</p> <p>Het kan soms lastig zijn vast te stellen of er aan de criteria staatssteun wordt voldaan. De Europese Commissie is de enige instantie die bevoegd is om te bepalen of er wel of geen sprake is van staatssteun. Echter hoeft er bij twijfel lang niet altijd over te worden</p>	

¹ Zie ook <https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/criteria-staatssteun/>

	<p>gegaan tot aanmelding van de steun. Het raadplegen van de website (zie voetnoot 1) en de daarop gepresenteerd helpdesk is een goede manier om in eerste instantie na te gaan wat wel en niet mogelijk is.</p> <p>Mocht er aan alle criteria worden voldaan en er sprake zijn van staatssteun, dan wil dat niet automatisch zeggen dat de steun onverenigbaar is. Er bestaan meerdere vrijstellingen en uitzonderingen op het staatssteunverbod waar gebruik van kan worden gemaakt.</p>	
<p><i>Moet deze steun gemeld worden bij de Europese Commissie of is er sprake van een vrijstelling en zo ja op grond waarvan?</i></p>		
<p>2. Conclusie Staatssteun toets</p>	<p>Geef hier aan in hoeverre de provincie Utrecht het risico loopt dat de financiering wordt aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun en welke gevolgen dit heeft.</p>	
<p>Fiscale toets</p>		
<p>1. Is deze aanvraag Vpb-plichtig?</p>		
<p>2. Is deze aanvraag BTW-plichtig?</p>		
<p>3. Zijn er andere fiscale overwegingen?</p>		
<p>Inkoop toets</p>		
<p>1. Zijn op de aanvraag provinciale, landelijke of Europese regels van aanbesteding van toepassing?</p>	<p>Zo ja welke en wat betekent dit voor deze aanvraag?</p>	

2. Is er sprake van verlenen van schaarse goederen?	Indien er sprake is van een schaars goed dan zal er een vorm van (openbare) aanbesteding moeten plaatsvinden.	
3. Zijn er andere inkoopaspecten van belang?		
Toets verbonden partij (revolverend fonds)	In de Nota verbonden partijen is vastgelegd welke aspecten in overweging moeten worden genomen voor wordt gekozen tot deelneming in een privaatrechtelijke organisatie. Aspecten zijn bijvoorbeeld de juridische structuur van een onderneming en de betrokkenheid en zeggenschap van de provincie in de vorm van governance. Vorm een oordeel over het wel/niet oprichten van een revolverend fonds op basis van deze nota en adviseer op welke wijze dit dient plaats te vinden.	
Conclusie juridisch risico	Samenvatting van bovenstaande punten en bijbehorende risico's.	
Beheersmaatregelen voor juridisch, fiscaal en inkoop risico	Welke beheersmaatregelen kunnen worden gehanteerd? NB: hieronder valt ook het treffen van een risicoreservering.	